

Datum

2026-05-25

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2026-5660

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Socialdepartementet - Rättssäker
samhällsvård för barn och unga (SOU: 2026:8)
STK 2026-497**

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är svårt att ta ställning till den föreslagna lagstiftningen då de olika delarna inte analyserats och presenterats som en helhet.

Flera av betänkandets förslag medför en risk för att förtroendet för socialtjänsten skadas samt ökade svårigheter att samarbeta med vårdnadshavare. Det kan leda till negativa konsekvenser för barn och unga i samhällsvård.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är svårt att ta ställning till de sammantagna konsekvenserna av förslaget om en ny lag för omhändertagande av barn och unga då lagen inte presenterats som en helhet.

Ökat inslag av sakkunskap i LVU- processen

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser en risk för att en ökad betoning på att tillfråga sakkunniga innebär att dessa tillmäts en oproportionerligt stor betydelse och att förtroendet för socialtjänstens och socialarbetarnas profession och kompetens undermineras.

Det kan även skapa en osäkerhet hos socialtjänsten vid de svåra bedömningar som det ofta är fråga om i utredningar gällande barns behov av skydd och stöd. Det ligger i sakens natur att det är svårt att med absolut säkerhet fastställa risker. Socialarbetarens särskilda kompetens att hantera komplexa bedömningar genom att väga samman olika perspektiv, information och kunskap, är en form av specialistkunskap som behöver lyftas fram och stärkas.

Förslagets formulering att sakkunniga ska tillfrågas *när behov finns* kan leda till svåra avväganden för socialtjänsten, i avvaktan på vägledande rättsfall och praxis. Det finns en risk att det bidrar till motsättningar med vårdnadshavare och att vårdnadshavare kan komma att kräva ett utlåtande från sakkunnig i situationer när socialnämnden bedömer att det inte behövs.

En begränsad och subsidiär befogenhet för åklagare att fatta interimistiska beslut om omedelbart omhändertagande

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i utredningens avrådan. Det förslag som utredningen lämnar avstyrks.

Nämnden bedömer att det inte finns någon reell möjlighet att tillämpa bestämmelsen.

Förutsättningar för att ett omhändertagande för vård ska upphöra

Utredningen belyser inte i tillräcklig utsträckning sambandet mellan förslaget om en prövning i tre led och förslaget i tidigare lagrådsremiss om en ny grund för LVU i form av barnets anknytning till familjehemmet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden framhöll i ett föregående yttrande att förslaget om en ny grund för vård inte var tillräckligt utrett.

Svårigheterna kring tillämpningen av den nya grunden för vård synliggörs i förslaget att det ska framgå i vårdplanen vad som krävs för vårdens upphörande. Av detta följer att det behöver framgå tydligt att vården kan komma att fortsätta på grund av barnets anknytning till familjehemmet även om förhållandena som föranledde vården har upphört.

Det finns en risk att vårdnadshavare motverkar att barnet knyter an till familjehemmet utifrån rädsla för att en återförening inte blir möjlig. Socialtjänsten kommer att behöva stöd och vägledning kring kommunikationen med föräldrarna om förutsättningarna för vårdens upphörande.

Förslaget att beslutet om vård enligt § 3 ska underställas rätten var sjätte månad innebär en risk att barn kommer att befinna sig i ständiga rättsprocesser. Det kan leda till ökad instabilitet i barnens vård och livssituation.

Konsekvenserna för barnen har inte belysts tillräckligt i utredningen.

Att beslut om vård upphör att gälla om ett omprövningsbeslut inte underställs rätten inom en vecka kan få oproportionerliga konsekvenser. Även om en socialnämnd har fungerande rutiner och säkra digitala kommunikationsvägar kan det förekomma situationer när dessa brister.

Det är inte rimligt att barnet ska riskera att stå utan vård i en sådan situation.

Det finns behov av att fortsätta arbeta för en kvalitetshöjning i stödet till vårdnadshavarna. Att utse en socialsekreterare som ansvarar för kontakten med vårdnadshavaren kan vara ett sätt. Det medför samtidigt ett ökat behov av resurser då det krävs mer samordning jämfört med om en socialsekreterare ansvarar för helheten.

En socialsekreterare med ansvar för kontakten med vårdnadshavaren behöver arbeta tätt tillsammans barnets socialsekreterare och ha god insyn i ärendet.

Nämnden vill framhålla möjligheten att ge det stöd som vårdnadshavare behöver utanför ramen för myndighetsutövning.

Nämnden har goda erfarenheter av att arbeta med en verksamhet som ger stöd till föräldrar till placerade barn. Föräldrarna får allt från känslomässigt stöd till mer praktiskt inriktad hjälp och information kring hur socialtjänsten arbetar. Det är en fördel att det är en neutral verksamhet som inte ingår i nämndens myndighetsutövning.

Inom familjehemsvården i Malmö stad pågår även ett projekt för att pröva ett arbetssätt med särskilda föräldrasekreterare.

Stärkt skydd och rättssäkerhet vid umgänge och vårdens upphörande

Formuleringen *andra närstående* är ett brett begrepp vilket kan medföra svårigheter i definitionen av vilka som är sådana andra närstående.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det finns en risk för att socialtjänsten, barnet och vårdnadshavarna kan komma att ha olika uppfattningar kring vad som är barnets bästa.

Andra närstående som berörs av beslut om umgängesbegränsning kommer enligt förslaget att inta ställning som part och därmed få rätt till insyn i allt material som tillförts ärendet, utan hinder av sekretess. Sådant material kan innehålla mycket integritetskänsliga uppgifter om barnet. I utredningen saknas ett resonemang om de konsekvenser det kan medföra för barnet.

Förslaget att syskon och andra närstående ska kunna överklaga beslut om umgängesbegränsning kan få negativa konsekvenser för barn och unga i samhällsvård. Vissa vårdnadshavare överklagar återkommande nämndens beslut och det finns en risk för ökad instabilitet i vården när fler personer i barnets nätverk får samma möjlighet.

I fråga om förslaget kring beslut om uppföljning efter oplanerade avslut av strukturerade öppenvårdsinsatser finns det en risk att barns situation inte följs upp i de situationer som lagstiftaren eftersträvar.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att det är en begränsad del av socialtjänstens öppenvårdsinsatser som motsvarar kriterierna för strukturerad öppenvård enligt Socialstyrelsens definition.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]